

Slovenský jazyk a literatúra test 3. ročník I. polrok

Ukážka 1

Žijeme v čase, keď sa zdá, že padnú posledné obmedzenia človeka a ľudskej spoločnosti. Vedci nám predkladajú víziu človeka, ktorého nebudú trápiť choroby. Tie genetickou manipuláciou vyliečia skôr, ako by mohli vzniknúť. Ba čo viac, bude sa uplatňovať prevencia. Rodiť sa budú len geneticky správne deti. Nebude detí, ktoré by boli „na ťarchu“, ktorým by bolo treba venovať viac starostlivosti, ako je uznávaný štandard. Všetci budeme zdraví a šťastní... Aspoň tak sa nám predkladá budúcnosť. A zdá sa, že sa vo svojej pohodlnosti dávame klamať. Že z pohodlnosti chceme byť klamaní.

Každý rodič vie, aké je ťažké starať sa o dieťa. Už len postarať sa o jeho hmotné zabezpečenie je ťažké. Ešte ťažšie ako hmotné zabezpečenie je obetovať dieťaťu seba. Darovať mu záujem o jeho nekonečné otázky.

Naše malé poklady nie sú ako z reklamy na Kinder Surprise – večne veselé, vďačné a spokojné. Sú aj uplakané a vzdorovité a sú také často. A predsa nijaký rodič nekalkuluje, koľko mu dieťa vynesie.

A niekto nám ponúka svoju víziu sveta. Víziu sveta, kde by sme nemali starosti, kde by neexistovala bolesť... Prečo sa teda o takýto svet aspoň nepokúsiť? Ved' by to bolo krásne... Bolo... Ale dobré určite nie.

Dieťa je dar. Dieťa, hoci ešte nevie ovládať svoj rozum a vôľu, predsa je človekom. A ako také má svoje práva. Musíme si dať pozor. Svet bez bolesti, bez utrpenia nikdy nebude jestvovať. Taká je pravda.

A ešte čosi. Možno by bolo dobré uvedomiť si, že chorí sú tu aj na to, aby nás naučili byť viac ľuďmi. Lebo človek je človekom len dovtedy, pokiaľ....., že nie je sám a že tí okolo sú na to, aby im pomáhal.

J. Šebest, Domino fórum, 19. 12. 2002 – skrátené.

1. Do akého jazykového štýlu zaraďujeme ukážku1?
2. Detský fond OSN (UNICEF) v spolupráci s vládami, mimovládnyimi organizáciami a ostatnými agentúrami OSN ochraňuje práva detí. Napíšte tri slová, z ktorých vznikla skratka OSN.
3. Z druhého odseku ukážky 1 vypíšte jedno slovo, ktorého význam zodpovedá uvedenej definícii: sústredená pozornosť
4. Z posledného odseku ukážky 1 vypíšte jedno sloveso, ktoré možno v správnom tvare doplniť na zakryté miesto v poslednej vete ukážky 1.
5. Ktorý z uvedených nadpisov nevystihuje obsah textu v ukážke1?
a)Ostaňte ľuďmi b)Dieťa ako dar c)Svet bez bolesti d)Vesmír a my
6. Ktoré z uvedených tvrdení vyplýva z textu ukážky 1?
a) Možno by bolo dobré uvedomiť si, že chorí sú tu iba na to, aby nás naučili byť viac ľuďmi.
b) Žijeme v čase, keď sa zdá, že padli posledné obmedzenia človeka a ľudskej spoločnosti.
c) Dieťa, hoci ešte nevie ovládať svoj rozum a vôľu, predsa je človekom.
d) Naše malé poklady sú ako z reklamy na Kinder Surprise – večne veselé, vďačné a spokojné.
7. Ktorá z uvedených definícií zodpovedá významu termínu vízia, ktorý sa nachádza v prvom a štvrtom odseku ukážky 1 ? a) chápanie skutočnosti, mienka, úsudok, presvedčenie
b)obsah, výsledok myslenia

- c) vyjadrenie myšlienky, názoru slovami
- d) videnie, zjavenie, vidina, mam

8. Prečo dal autor výraz na ťarchu v prvom odseku ukážky 1 do úvodzoviek? a)
- Na zdôraznenie myšlienky
- b) Na zvýraznenie absurdnosti myšlienky
 - c) Na odľahčenie myšlienky
 - d) Na grafické vyznačenie priamej reči

Ukážka 2

Valéria Černegová – Nové obzory

Pre slovenský printový trh je v súčasnosti charakteristický čiastočný prechod na web a stále výraznejšia spolupráca s internetom. Dokonca v prípade menších vydavateľských domov sa prejavuje trend úplného odchodu týždenníkov a mesačníkov do internetového priestoru. Samozrejme, dôvodom je niekoľko: problémy s inzerciou, vysoké náklady a naopak nízka rentabilita. Internetová stránka má oproti nákladom na tlač magazínov navrch. Interaktivita, inovatívnosť a v neposlednom rade nízka nákladovosť sú výhodami, ktoré nové médiá poskytujú. Dianie na printovom trhu v roku 2007 ovplyvnil vstup prvého bezplatného denníka a rast denníka Plus jeden deň. Bezplatný Denník 24 však po niekoľkých mesiacoch ukončil svoje vydávanie, a tak je namieste otázka, či je slovenský printový trh pripravený na rozvoj tohto nového segmentu z hľadiska výdavkov na reklamu v takomto type periodika. Minulý rok slovenské denníky stagnovali, magazíny zaznamenali dvojciferný vzrast. Dôvodom je väčšia orientácia čitateľov na internetové stránky printových médií ako na samotnú tlačnú podobu denníkov a magazínov.

9. Novým segmentom nazvala autorka ukážky 2
- a) printové/tlačené médiá
 - b) denník Plus jeden deň
 - c) bezplatný denník
 - d) internetové médiá
10. V ktorej možnosti je uvedené tvrdenie vyplývajúce z ukážky 2?
- a) Malé vydavateľstvá úzko spolupracujú s veľkými vydavateľskými domami.
 - b) Malým vydavateľstvám chýba schopnosť rýchlo reagovať na nové podnety.
 - c) Slovenské denníky v roku 2007 stagnovali dvakrát viac ako časopisy.
 - d) Vstup denníka Plus jeden deň v roku 2007 zmenil pomery v mediálnom svete.
11. Ktorý slohový postup prevažuje v ukážke 2?
- a) opisný
 - b) informačný
 - c) výkladový
 - d) rozprávací
12. Pod vysokými nákladmi treba v ukážke 2 rozumieť
- a) veľké množstvo výtlačkov
 - b) veľké množstvo výdavkov
 - c) veľká návratnosť vkladov
 - d) veľké množstvo čitateľov
13. Ktoré z nasledujúcich podstatných mien má v genitíve singuláru koncovku –u?
- a) denník

- b)časopis
- c)mesačník
- d)periodikum

14. Určte druh zvýraznenej vety z ukážky 2 podľa zloženia

Pre slovenský printový trh je v súčasnosti charakteristický čiastočný prechod na web a stále výraznejšia spolupráca s internetom.

15. Podľa ktorého vzoru sa skloňuje podstatné meno médium?

16. Vypíšte z prvej vety ukážky 2 slovo, v ktorom je spoluhláska slabikotvornou.